12/08/2020

«Ένας άγιος χωρίς φωτοστέφανο»: Αρχιμ. Απόστολος Φαφούτης

/ Ορθόδοξες Προβολές

Σάββατο 13 Αυγούστου 1960, ώρα 18:00’. Η μεγάλη καμπάνα του νέου Ιερού Ναού του Αγίου Χριστοφόρου Αγρινίου, χτυπώντας πένθιμα, αναγγέλλει στους Αγρινιώτες, ότι έφυγε από αυτή τη ζωή ο Παπαποστόλης. Πέθανε για να αναστηθεί σε μια άλλη ζωή, στην όντως ζωή. Και η είδηση πλημμυρίζει με δάκρυα τα μάτια όλων και σκορπά τη συγκίνηση και τη θλίψη. Οι φτωχοί, οι ανήμποροι, τα ορφανά, οι χήρες, οι ασθενείς χάνουν τον προστάτη, τον πατέρα, τον ευεργέτη τους. Άνδρες και γυναίκες, νέοι και γέροι, ολόκληρη η πόλη θρηνεί για το άγγελμα του αποχωρισμού.

Αλλά ποιος είναι αυτός για τον οποίο μια ολόκληρη πόλη θρηνεί; Ο Παπαποστόλης ήταν ο αληθινός άνθρωπος του Θεού, η ενσάρκωση της ταπεινοφροσύνης, της αγνότητος, της απλότητος, της ανιδιοτελούς αγάπης!

Ο μακαριστός αρχιμανδρίτης Απόστολος Φαφούτης (Παπαποστόλης) γεννήθηκε τον Ιανουάριο του 1874 στο Αγρίνιο. Ήταν ο πρωτότοκος γιός του Θεοδώρου και της Ευαγγελίας, απλών ανθρώπων του λαού, με βαθειά όμως πίστη και αγάπη στον Θεό.

Παρακολούθησε τα εγκύκλια μαθήματα του Δημοτικού Σχολείου και στη συνέχεια τελείωσε το «Ελληνικό» Σχολείο το έτος 1890. Μπροστά στην ανάγκη να βοηθήσει

τους φτωχούς γονείς του και να προσφέρει στην πολυμελή οικογένειά του θυσιάζει τον ζήλο του για τα γράμματα και την συνέχιση των σπουδών του στο Γυμνάσιο. Θυσιάζεται από τόσο μικρός για την αγάπη των άλλων. Άλλωστε ολόκληρη η ζωή του, όπως θα εξελιχθεί, θα αποτελεί μια θυσία υπέρ των άλλων.

Διορίστηκε Γραμματοδιδάσκαλος στον Βλοχό Τριχωνίδος, όπου υπηρέτησε για δύο χρόνια και στη συνέχεια μέχρι το 1901 υπηρέτησε ως Γραμματέας στο Ειρηνοδικείο Αγρινίου.

Νυμφεύεται την Μαρία Μαρκοπούλου, η οποία μοιράζεται μαζί του τον πόθο του να αφιερωθεί στον Θεό και να γίνει κληρικός. Το 1901 χειροτονήθηκε διάκονος στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Θέρμου, από τον λόγιο και σοφό Αρχιεπίσκοπο Ακαρνανίας και Αιτωλίας Παρθένιο και το έτος 1903 στον Ιερό Ναό Αγίου Λαζάρου στο Α’ Κοιμητήριο Αθηνών χειροτονήθηκε πρεσβύτερος από τον ίδιο Αρχιερέα που βρισκόταν ασθενής στην Αθήνα. Τοποθετήθηκε εφημέριος στον παλαιό Ναό του Αγίου Χριστοφόρου.

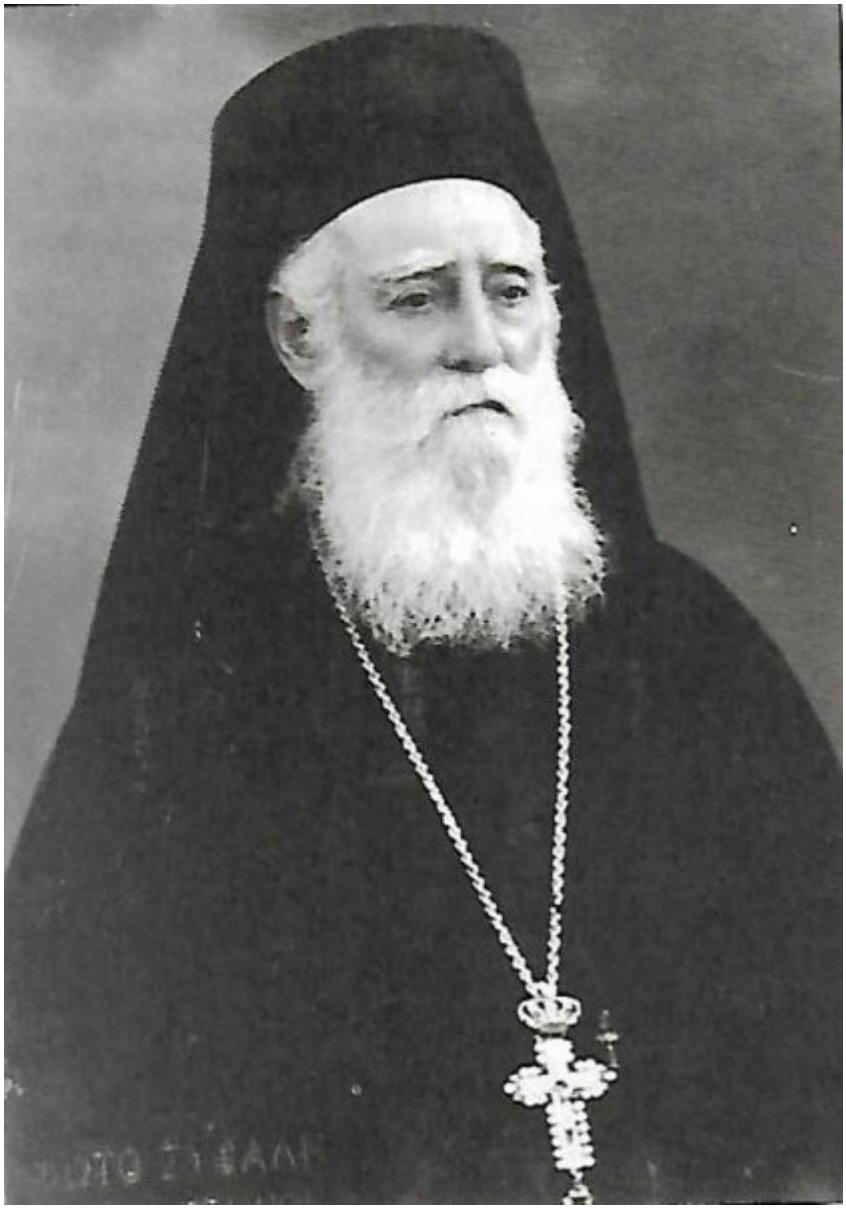

Στην αρχή της ιερατικής του ζωής δοκιμάζει το πικρό ποτήρι του θανάτου της συζύγου του. Σε ηλικία μόλις 37 ετών μένει μόνος του στη ζωή και καλείται να σηκώσει με καρτερία τον βαρύ σταυρό της έντιμης χηρείας. Έναν σταυρό που ο Θεός του έστειλε και ενώ ο ίδιος δεν είχε επιλέξει, εντούτοις τον σήκωσε με πίστη και υπομονή, με εμπιστοσύνη και αυτοπαράδοση στο θέλημα του Θεού. Δεν σκέφθηκε να σταματήσει την ιερωσύνη. Αντιθέτως δόθηκε ολοκληρωτικά στον Θεό, τον αφέντη του – όπως τον αποκαλούσε – Άγιο Χριστόφορο και τη διακονία των συνανθρώπων του. Μετέτρεψε τη δυσκολία του σε προσφορά και δημιουργικότητα, διδάσκοντας έτσι ότι οι δυσκολίες και οι πειρασμοί της ζωής, με την εμπιστοσύνη στο Θεό και τη Χάρη Του μετατρέπονται σε ευλογίες.

Το 1924 ο τότε Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας Κωνσταντίνος,

εκτιμώντας τη δράση και τις αρετές του, του απένειμε το οφφίκιο του Αρχιμανδρίτου και τον διορίζει Αρχιερατικό Επίτροπο Αγρινίου.

Η πορεία του μακαριστού Γέροντος ως κληρικού και ως πνευματικού πατρός χαρακτηριζόταν από τη θυσία σε υπέρτατο βαθμό, την προσευχή και τη λειτουργική ζωή, τον σωματικό και τον πνευματικό κόπο, την ανιδιοτελή αγάπη και την πατρική στοργή, την ιλαρή ελεημοσύνη, τη διάκριση και την πνευματική αρχοντιά, την ανεξικακία και την ταπείνωση. Πάνω σε όλα αυτά εργάσθηκε η Χάρις του Θεού και τον ανέδειξε «σκεύος εκλογής».

Ο Παπαποστόλης με τη ζωή και το παράδειγμά του υπήρξε ο άνθρωπος που χάραξε βαθειά στο λαό του Αγρινίου δρόμους χάριτος και αγάπης. Ως άνθρωπος υπήρξε

καλοσυνάτος και καταδεκτικός. Ευγενικός με όλους, ομιλητικός και χαρούμενος. Ήταν η προσωποποίηση της απλότητος και της ταπεινοφροσύνης. Υπήρξε αφιλάργυρος.

Έζησε και πέθανε πάμφτωχος. Ως λειτουργός του Υψίστου υπήρξε μεγαλοπρεπής. Τελούσε, με χαρά, το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας και όλες τις ακολουθίες της Εκκλησίας. Στην αγία Πρόθεση μνημόνευε πάρα πολλά ονόματα, τα περισσότερα από στήθους, γιατί πίστευε πολύ στην προσευχή. Οι σύγχρονοι του μαρτυρούν ότι ποτέ δεν τον είδαν να λειτουργεί κατηφής.

Ήταν δίπλα στο ποίμνιό του σε κάθε στιγμή της ζωής τους, και στα ευχάριστα και στα δυσάρεστα. Το ποίμνιό του δεν περιοριζόταν στα στενά γεωγραφικά όρια της Ενορίας του, αλλά επεκτεινόταν σε ολόκληρη την πόλη και την ευρύτερη περιοχή. Πηγαίνει μπροστά, ανοίγει δρόμους και βρίσκει διεξόδους εκεί όπου οι άλλοι, φοβισμένοι και απελπισμένοι, βλέπουν αδιέξοδα, κλεισμένες πόρτες και πυκνό σκοτάδι. Ξενυχτούσε και φρόντιζε για τον καθένα χωριστά, για την εργασία του ανέργου, τον γιατρό του αρρώστου, την αποκατάσταση των φτωχών κοριτσιών, το τραπέζι των ενδεών, τα ποικίλα προβλήματα των συνανθρώπων του γενόμενος «τοις πάσι τα πάντα». Βρισκόταν διαρκώς επί ποδός. Δεν ήξερε να ησυχάζει και να αναπαύεται. Στα χρόνια της Κατοχής επισκέπτεται και ενισχύει τους φυλακισμένους, παρηγορεί και νοσηλεύει τους ασθενείς, σωματικά και πνευματικά. Δεν κάνει κομματικές ή άλλες διακρίσεις, για αυτό και μέχρι σήμερα η αναφορά του ονόματός του ενώνει και δεν διχάζει τον λαό.

Δεν υπήρξε ο άνθρωπος των γραμμάτων για να στοχάζεται φιλοσοφικά περί Θεού και να κηρύττει χρησιμοποιώντας περίτεχνα σχήματα λόγου. Δεν μας άφησε γραπτά κείμενα. Μέσα από την απλότητά του πλησίαζε τον Θεό και συνομιλούσε μαζί του με τον δικό του μοναδικό τρόπο που γινόταν τόσο φανερός σε όσους τον πλησίαζαν, τον ζούσαν και συζητούσαν μαζί του. Άλλωστε ο Θεός δεν βρίσκεται με τον φιλοσοφικό στοχασμό, ούτε με τα μέσα της «σοφίας του κόσμου τούτου», αλλά «ο βούλει ο Υιός αποκαλύπτεται» και κυρίως στις απλές και ταπεινές ψυχές. Δεν έμαθε τη γνώση και τη σοφία του κόσμου τούτου, αλλά σπούδασε την αγάπη που οικοδομεί και ενώνει.

Μεγάλη υπήρξε η δράση του και στα δρώμενα και τα ζητήματα της πόλεως, κοινωνικά, πολιτιστικά κ.ά. Υπήρξε πρωτοπόρος για την εποχή του. Πρωτοστάτησε στην καθιέρωση της εορτής του Αγίου Χριστοφόρου, ως επίσημης αργίας του Αγρινίου. Ίδρυσε θεατρικό θίασο, οργάνωσε συναυλία μαντολινάτας, δημιούργησε μικρό ραδιοφωνικό σταθμό, διοργάνωσε σειρά αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων με τίτλο «Χριστοφόρεια», ανακαίνισε εξωκκλήσια της πόλεως, και τόσα άλλα.

Τρία σημαντικά σημεία της ευρύτερης προσφοράς του αξίζει να τονισθούν.

Το πρώτο η δημιουργία του δασυλλίου του Αγίου Χριστοφόρου. Από το 1915 έως το 1932, με τη συνεργασία των νέων της πόλεως κατάφερε να δενδροφυτεύσει τους σχεδόν γυμνούς και με ελάχιστα δένδρα λόφους γύρω από τον παλαιό Ναό του Αγίου Χριστοφόρου και να δημιουργήσει το σημερινό δάσος, το οποίο μέχρι το τέλος της ζωής του επισκεπτόταν καθημερινά για να το φροντίζει και να το περιποιείται. Όταν στα χρόνια της Κατοχής οι κατακτητές μέσα στο σίφουνα της καταστρεπτικής τους μανίας θέλησαν να κόψουν τα δένδρα, ο Παπαποστόλης έτρεξε και μπήκε μπροστά στον Ιταλό στρατιώτη που με το τσεκούρι του έκοβε χαμηλά τον κορμό ενός δένδρου.

Ο στρατιώτης τον έσπρωξε θυμωμένος κι αυτός με τη λεβέντικη, ρουμελιώτικη κορμοστασιά του προτάσσει το στήθος του και του φωνάζει «χτύπα εδώ κι όχι στο δένδρο».

Ο στρατιώτης κάμφθηκε, υποχώρησε και το δάσος σώθηκε.

Το δεύτερο είναι η ανέγερση του νέου και περικαλλούς Ιερού Ναού του Αγίου Χριστοφόρου, που αποπερατώθηκε το 1937. Κάθε πέτρα του Ναού αυτού κι ένας πόνος δικός του, κάθε κολώνα και μια αγωνία, κάθε μάρμαρο κι ένα δάκρυ. Πόνοι,

δάκρυα και αγώνες του Παπαποστόλη που σε κάθε πέτρα έχει βάλει την υπογραφή του με τον ιδρώτα και το αίμα του.

Το τρίτο είναι η αναίμακτη παράδοση της πόλης, στις 14 Σεπτεμβρίου 1944, όταν με την επιβλητική μορφή του και την γεμάτη αγάπη καρδιά του μπαίνει επικεφαλής επιτροπής Αγρινιωτών και πετυχαίνει να αποτρέψει τον αδελφικό αλληλοσπαραγμό και το αιματοκύλισμα συμφιλιώνοντας τις αντίπαλες παρατάξεις, τις αντάρτικες δυνάμεις του ΕΛΑΣ και τους ταγματασφαλίτες με αρχηγό τον Τολιόπουλο. Γίνεται έτσι ο σωτήρας του Αγρινίου από ένα φοβερό αιματοκύλισμα που θα ακολουθούσε.

Το πνευματικό και κοινωνικό έργο του μακαριστού Γέροντος υπήρξε ευρύ και πολυσήμαντο. Αγκάλιασε όλους τους τομείς της ανθρώπινης ζωής. Ο Παπαποστόλης υπήρξε ένα πρότυπο κοινωνικού εργάτη. Η παρουσία του δεν θύμιζε λιμνάζοντα νερά, τέλματα και αναπαυτικές πολυθρόνες, αλλά ορμητικό ποτάμι και στίβο, γιατί μέσα του έκρυβε δύναμη για δημιουργία και ανακαίνιση. Ήταν μια δημιουργική θύελλα, μια δύναμη και μια «καταιγίδα» σταλμένη από τον Θεό για να μεταμορφώσει τα πάντα, να κατασιγάσει και να συμφιλιώσει τα ανθρώπινα πάθη, να μεταβάλλει τα ερείπια σε μεγαλόπρεπους Ναούς και την χέρσα και άγονη γη σε ζωογόνα δάση. Θα ήταν ευχής έργον το παράδειγμά του να ενέπνεε και άλλους υπηρέτες του ευαγγελίου που αντί να περιφέρονται άπρακτοι ή φλυαρώντας εγωϊστικά περί εαυτόν και δίδοντας το «κενό παρόν» τους στους δρόμους «εις τας οδούς και τας ρύμας» θα μπορούσαν «αναζωσμένοι τας οσφύας αυτών» να δημιουργήσουν κάτι που δεν χάνεται τόσο εύκολα όσο τα λόγια, αλλά θα μένει εις τον αιώνα.

Ο Παπαποστόλης ήταν ο άνθρωπος εκείνος που μόνο αγαπούσε. Χωρίς ιδιοτέλεια, χωρίς υπολογισμούς, χωρίς κρατούμενα. «Ο Θεός θα κρίνει τον κόσμο με κριτήριο την αγάπη κι αυτή είναι ανάγκη όλοι να την εξασκούμε καθημερινά» συνήθιζε να λέγει. Και το εφάρμοζε ο ίδιος πρώτα. Αγαπούσε απλά, ταπεινά, απέραντα όλους τους ανθρώπους. Γεννήθηκε και ζούσε μοναχά για να αγαπά. Και αυτό ήταν το μεγάλο μυστικό που τον καταξίωνε, τον ανέβαζε και τον ξεχώριζε από τους άλλους κληρικούς στα μάτια των συγχρόνων του, άλλα και όλων των Αγρινιωτών μέχρι σήμερα. Ο μακαριστός Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας Ιερόθεος Β’ έλεγε αστειευόμενος «ο Παπαποστόλης και τον διάβολο ακόμα καλό τον λέγει».

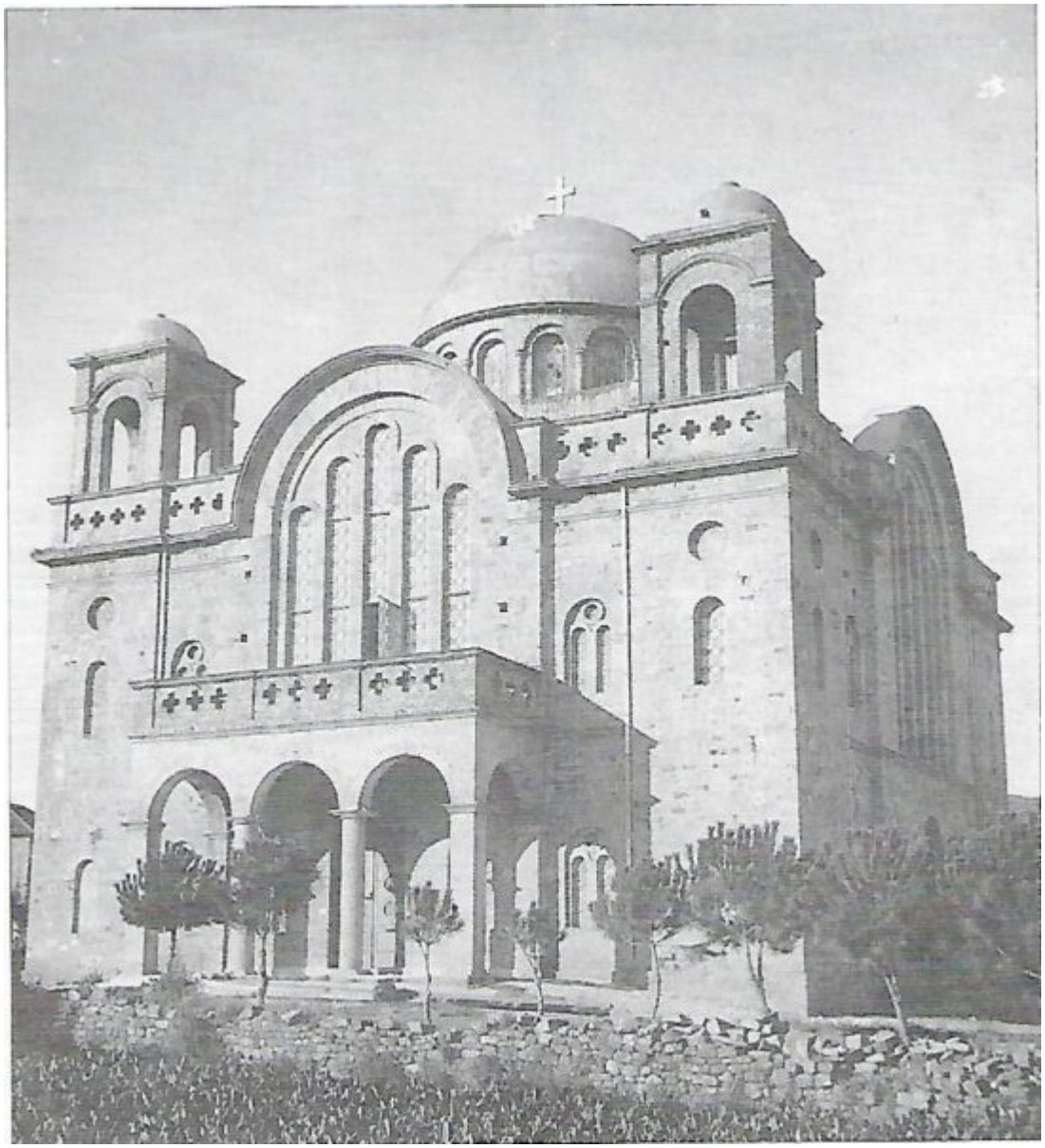

Η ημέρα της κηδείας του απέδειξε την ευλάβεια και τον σεβασμό που έτρεφε ο λαός του Αγρινίου στο πρόσωπό του. Η κηδεία του υπήρξε πάνδημη. Ένα ατελείωτο ανθρώπινο ποτάμι πέρασε από τον Άγιο Χριστόφορο για να φιλήσει για τελευταία φορά το αγιασμένο χέρι του. Έφυγε, αλλά συνεχίζει μέχρι σήμερα να ζει μέσα στις καρδιές των Αγρινιωτών και να αποτελεί παράδειγμα και φάρο φωτεινό που θα καθοδηγεί όλους στην αρετή, την τιμιότητα και την αγάπη.

Σήμερα, εξήντα ολόκληρα χρόνια μετά την κοίμησή του, η μνήμη του παραμένει ζώσα στις καρδιές όσων τον γνώρισαν, αλλά και όσων μεγάλωσαν ακούγοντας διηγήσεις για αυτόν, διηγήσεις που μαρτυρούν την αγάπη, την καλοσύνη και την αγιότητά του. Και αυτή η ζωντανή μνήμη δεν είναι προϊόν κηρυγμάτων, εκδόσεων και οιονδήποτε ανθρωπίνων προσπαθειών, αλλά αυθόρμητη ανάμνηση ενός

πραγματικού ανθρώπου του Θεού, όπως χαράχθηκε στις ανθρώπινες καρδιές και όπως ταυτίστηκε με την σύγχρονη ιστορία της πόλεως. Ο μακαριστός Γέροντας άλλωστε δεν είχε ανάγκη πνευματικών παιδιών και πνευματικών ακολούθων για να δικαιώσουν την μνήμη του, να σχεδιάσουν την αγιογραφία του και να συνθέσουν ύμνους και εγκώμια για αυτόν. Η αγνή προσωπικότητά του, η βαθειά του πίστη στο Θεό, η κρυστάλλινη, διάφανη και αγγελική ζωή του και η μεγάλη του ταπείνωση ακτινοβολούσαν και όταν ζούσε και θα ακτινοβολούν για πάντα και η μορφή του θα παραμένει χαραγμένη στις καρδιές όλων μας. Μια μορφή βιβλική, πατερική, εκκλησιαστική, αγία.

Νικόλαος Γ. Καζαντζής, Θεολόγος